

ATD
VIERDE WERELD

**2024 EUROPESE
VERKIEZINGEN**

WERKEN AAN EEN EUROPA, WAAR EEN IEDER MEETELT: OP WEG NAAR DE UITROEING VAN ARMOEDE

Voorstellen van ATD Vierde Wereld

WWW.ATD-FOURTHWORLD.ORG

ATD Vierde Wereld is een internationale beweging die beoogt extreme armoede uit te roeien door initiatieven te nemen, opdat een ieder toegang tot fundamentele rechten heeft en opdat inclusieve en duurzame menselijke gemeenschappen tot stand komen. De beweging is opgericht in 1957 door Joseph Wresinski en is niet verbonden aan enige politieke of religieuze instelling. Binnen de beweging werken mensen samen, afkomstig uit alle culturen en sociale groeperingen in meer dan 30 landen in Afrika, Amerika, Azië en Europa, waaronder 10 Lid-Staten van de Europese Unie.

De aanpak van ATD Vierde Wereld is gebaseerd op haar dagelijkse contacten met mensen die uitgesloten worden vanwege armoede en in nood verkeren. Ze ondersteunt hen om samen na te denken over hun situatie en om vervolgens met hen acties te ondernemen om een eind te maken aan de armoedesituatie, waarin ze zich bevinden. De beweging gaat tegelijkertijd partnerschappen aan met andere organisaties en mensen uit andere milieus. Dankzij haar ervaring is ATD Vierde Wereld ervan overtuigd dat acties om armoede uit te roeien alleen kunnen slagen, als ze samen met de betrokken mensen worden uitgedacht, uitgevoerd, gevolgd en geëvalueerd.

Volgens Eurostat leefden in 2022 in de Europese Unie (EU) 95,3 miljoen mensen in armoede of sociale uitsluiting. Dit komt overeen met 21,6% van de bevolking, of één op de vijf mensen. Het gaat om vrij ernstige cijfers, gebaseerd op criteria vastgesteld door de EU, waaronder het inkomensniveau, acute sociale en materiële deprivatie en werkloosheid bij de huishoudens. Maar deze statistieken houden geen rekening met andere essentiële dimensies van armoede, zoals mishandeling door instellingen en het feit dat het de mensen onmogelijk gemaakt wordt om zelf hun situatie te verbeteren.

De EU heeft een plan aangenomen om het aantal mensen dat risico loopt op armoede of sociale uitsluiting tegen het jaar 2030 terug te brengen met 15 miljoen mensen (waaronder 5 miljoen kinderen). Deze doelstelling is verre van haalbaar en zal bovendien 80 miljoen mensen in armoede achterlaten. Duurzaam Ontwikkelingsdoel (SDG) 1: Alle vormen van armoede overal in de wereld uitbannen en het doel: niemand achterlaten maken de kern uit van de 2030-VN-agenda voor duurzame ontwikkeling. Die agenda mag niet beschouwd worden als een louter principiële uitspraak.

De Europese politiek en het beleid van de Lidstaten zijn ver verwijderd van de werkelijkheid en van de behoeften van mensen die in armoede leven. In het beleid zijn teveel maatregelen eerder gericht op de korte, dan op de lange termijn. Om tot efficiëntere maatregelen te kunnen komen, is een directe dialoog tussen Europese besluitvormers en mensen die in armoede leven onmisbaar. De waarde van de kennis en ervaring van deze mensen moet erkend worden; dus de EU moet er rekening mee houden. Dat vraagt dat er permanente en goed georganiseerde plekken geschapen worden voor dialoog en meedenken. Het is van vitaal belang dat de mensen met die ervaring een sleutelrol kunnen vervullen in een democratisch Europa dat niemand laat vallen. De Europese instellingen hebben de verantwoordelijkheid ambitieuze initiatieven te ontplooiën om de beginselen, die in de 'Europese pijler van sociale rechten' staan, uit te voeren en om daarmee te bereiken dat armoede volledig uitgeroeid wordt. De Europese fondsen moeten de best mogelijke steun verlenen aan initiatieven die gericht zijn op een meer inclusieve en rechtvaardige EU.

‘Wat wij zouden willen, is dat mensen ophouden beslissingen voor ons te nemen, om voor ons te denken of voor ons te doen, maar dat ze dat samen met ons doen’

Angélique Jeanne, lid van ATD Vierde Wereld in Normandië, Frankrijk, tijdens de 15e Europese Volksuniversiteit in het Europees Parlement, op 6 februari 2019.

We nodigen ieder kandidaatlid voor het Europees parlement uit om de volgende zesaanbevelingen in zijn/haar programma op te nemen en - zodra ze gekozen zijn - hun uiterste best te doen om te zorgen dat ze worden overgenomen en worden uitgevoerd. Deze aanbevelingen zijn gebaseerd op de bijdragen van 150 lokale groepen van ATD Vierde Wereld in Europa.

1 **Garanderen dat mensen die in armoede moeten leven, dankzij degelijke mechanismen en procedures die institutioneel zijn vastgelegd, op een betekenisvolle en effectieve manier kunnen deelnemen aan het ontwerpen, uitvoeren, volgen en evalueren van alle Europese beleidsmaatregelen die hen aangaan.**

Het is van groot belang dat deze mensen systematisch betrokken worden bij het ontwerpen, uitvoeren, volgen en evalueren van het overheidsbeleid dat mogelijk, direct of indirect, een belangrijke invloed heeft op hun leven.

Hun deelname is wezenlijk om ervoor te zorgen dat beoogde maatregelen efficiënt zijn en dat ook eerder getroffen maatregelen verbeterd worden, als gebleken is dat ze niet doeltreffend of contraproductief zijn. De deelname van deze bevolkingsgroep stelt overheidsinstellingen in staat een grondig inzicht te krijgen in hun werkelijkheid. In de Lidstaten van de EU zijn er voorbeelden van maatregelen die zonder voorafgaande raadpleging van mensen in armoede genomen zijn. Zulke initiatieven leiden soms tot onvoorspelbare negatieve gevolgen. Ze kunnen het gebruik van bepaalde rechten of voorzieningen verminderen of teniet doen.

De effectieve deelname van mensen die in armoede leven is onmisbaar, als het gaat om het bedenken van oplossingen die afgestemd zijn op hun behoeften, ervaringen en aspiraties. Alleen dan zullen de getroffen maatregelen beter en effectiever zijn.

Aanbevelingen:

➤ Schep permanente en goed ontworpen plekken voor het samen nadenken en de dialoog tussen mensen die in extreme armoede leven en andere betrokken partijen. Zo kan de inbreng van belanghebbenden worden gewaarborgd bij maatregelen die hen rechtstreeks raken, en bij de evaluatie van het effect van die maatregelen.

➤ Steun de voortzetting van de Intergroep "Armoedebestrijding" binnen het Europees parlement. Deze groep is een essentieel forum voor het bevorderen en versterken van de strijd om armoede in al haar vormen uit te bannen. Ze draagt bij aan de daadwerkelijke deelname van degenen die rechtstreeks betrokken zijn.

2

In alle relevante Europese wetgevingsprojecten de multidimensionale en globale benadering van armoede opnemen, zoals die is neergelegd in Doel 1 voor Duurzame Ontwikkeling (SDG 1) (Armoede in al haar vormen overal ter wereld uitbannen).

Gekwantificeerde en schijnbaar realistische doelen kunnen binnen een relatief kort tijdsbestek worden behaald en kunnen vaak een concrete beoordeling van de voortgang vergemakkelijken. Ze maken het mogelijk om zo nodig correcties aan te brengen. Maar de cijfers en indicatoren waarop gewoonlijk wordt vertrouwd, hebben geen oog voor de multidimensionale dimensie van armoede. Het risico is dat zulke maatregelen vooral ten goede komen aan degenen die het zichtbaarst zijn en zich het gemakkelijkst toegang verschaffen tot voorzieningen en zelden of nooit degenen bereiken die ze het hardst nodig hebben. De evaluatiecriteria (indicateur AROPE) van de 'Europese pijler van sociale rechten' betekenen een stap voorwaarts, omdat ze rekening houden met de vele dimensies van armoede. Maar aspecten zoals sociale deprivatie of sociale en institutionele mishandeling worden nog niet meegenomen.

Aanbevelingen:

➤ Er moeten analytische middelen ontwikkeld worden die de werkelijkheid van mensen in armoede juister weergeven, zodat de Europese regelgeving beter rekening kan houden met de multidimensionale aspecten van armoede

➤ De Europese Pijler van sociale rechten moet in een Richtlijn opgenomen worden. En het effect van de Pijler moet goed geëvalueerd worden.

➤ Er moet een Richtlijn worden vastgesteld die bepaalt dat alle beleidsmaatregelen van de EU bekeken worden op de effecten die ze hebben op de armste 10 % van de bevolking.

3

De Europese (en nationale) wetgeving moet de kwetsbare sociaal-economische situatie als discriminatiegrond erkennen

Discriminatie ondermijnt het respect voor economische, sociale en culturele rechten. ATD Vierde Wereld verheugt zich over de bestaande Europese richtlijnen, die discriminatie op verschillende gronden verbieden. Maar de EU erkent nog steeds niet het bestaan van discriminatie op grond van de sociaal-economische status. Sociaal-economische discriminatie leidt tot psychologisch leed en talloze schendingen van fundamentele rechten, zoals bijvoorbeeld toegang tot huisvesting, werkgelegenheid of onderwijs. Het is daarom van het hoogste belang dat de EU alle noodzakelijke maatregelen treft om deze schendingen van de mensenrechten te voorkomen. De EU moet daarom – zoals ze reeds gedaan heeft voor andere motieven - als een passend juridisch antwoord een Richtlijn aannemen om die schendingen aan te pakken.

Aanbevelingen:

- Bevorderen dat het Bureau van de Europese Unie voor de Grondrechten in het kader van zijn meerjarig werkprogramma een analyse maakt van sociaal-economische discriminatie en van de gevolgen die deze heeft voor mensen die in extreme armoede leven.
- Ervoor zorgen dat het bestaan van sociaal-economische discriminatie in alle EU-lidstaten wordt erkend en dat deze door een Anti-discriminatie richtlijn wordt verboden; ze moeten erop toezien dat de Richtlijn in de wetgeving van de lidstaten wordt overgenomen en ook toegepast.
- In de betreffende Europese antidiscriminatie-richtlijn tevens de verplichting opnemen dat Lidstaten opleidingen en bewustwordingscampagnes moeten opzetten over de bewuste en onbewuste vooroordelen ten aanzien van mensen die in een kwetsbare sociaal-economische situatie moeten leven. En over de invloed die zulke vooroordelen op het beleid en de besluitvorming van particuliere en publieke instellingen hebben.

Zorgen dat acties tegen de klimaatcrisis bijdragen aan de uitroeiing van armoede en de verbetering van de toegang tot fundamentele rechten

4

Mensen die in armoede leven worden onevenredig zwaar getroffen, zowel door de klimaatverandering als door de negatieve neveneffecten die samen kunnen gaan met initiatieven ter bevordering van ecologische transitie. Om ervoor te zorgen dat de milieumaatregelen van de EU een rechtvaardige overgang bevorderen, moet rekening worden gehouden met de situatie van mensen die in armoede leven. Ze moeten zo veel als mogelijk kunnen deelnemen bij het ontwerpen, het uitvoeren, volgen en evalueren van alle betrokken wetten en regels. Zowel in Europa als wereldwijd moeten acties om armoede en klimaatverandering aan te pakken nauw met elkaar verbonden worden.

Aanbevelingen:

➤ Ervoor zorgen dat alle financiële steun in het kader van de EU-milieuwetgeving, zoals het Sociaal Klimaatfonds, bij voorrang ten goede komt aan mensen, die in armoede moeten leven.

➤ Ervoor zorgen dat mensen die in armoede leven gratis opleidingen kunnen volgen en toegang krijgen tot de fatsoenlijke en menswaardige arbeidsplaatsen, die gecreëerd worden om een economie tot stand te brengen, die de mens en onze planeet voluit respecteert

➤ Bevorderen dat een Richtlijn tot stand komt die het mensenrecht op een schoon, gezond en duurzaam milieu erkent ; dit in overeenstemming met de resolutie van de Algemene Vergadering van de VN van 2022. Dit zou een oplossing betekenen voor mensen in armoede, die uiterst kwetsbaar zijn door de aantasting van het milieu vanwege de manier waarop wij consumeren, produceren en grondstoffen gebruiken.

➤ Bevorderen dat evaluatiecriteria met betrekking tot de uitbanning van armoede (ODD1) opgenomen worden in elk nationaal actieplan dat beoogt de ecologische overgang te bevorderen en dat die criteria ook besproken worden in de rapportages.

Zorgen dat alle inwoners van de Lidstaten van de EU hun hele leven bestaansrecht hebben (zoals bijvoorbeeld via de verplichting de inwoners op te nemen in de basisregistratie (BRP)).

5

Binnen de Europese Unie kan iemands bestaansrecht belemmerd worden door een onzekere of niet erkende administratieve status, het ontbreken van een erkend woonadres en/of het ontbreken van de vereiste administratieve papieren. Met die situatie hebben veel verschillende groepen individuen te maken, waaronder, maar niet alleen, migranten zonder papieren (van binnen en buiten Europa) of daklozen.

De betrokken mensen hebben daardoor niet dezelfde toegang tot mensenrechten en voorzieningen als de andere inwoners. Daarom dringt ATD Vierde Wereld erop aan dat elke Lidstaat waarborgt dat alle personen op hun grondgebied officieel administratief geregistreerd staan en ook gemakkelijk toegang hebben tot belangrijke documenten.

Aanbevelingen:

➤ Waarborg dat een ieder in de administratie geregistreerd staat en vereenvoudig de procedures om essentiële administratieve documenten aan te vragen en te bewaren. Dit betreft ook het gebruik van digitale hulpmiddelen, omdat veel mensen, in situaties van armoede of sociale uitsluiting, daar maar beperkt of geen toegang toe hebben. Mensen zonder adres moeten zich, eventueel via een administratief adres, kunnen registreren om hun bestaansrecht te waarborgen. De mogelijkheid om een administratief adres te hebben moet vergemakkelijkt worden voor iedereen die dat nodig heeft, omdat de persoon dan stappen kan ondernemen om zijn rechten te verkrijgen.

➤ Heldere informatie moet verstrekt worden over de te volgen procedures ; en er moet verzekerd worden dat procedures binnen een vastgestelde termijn worden afgerond.

6

Garanderen dat alle Lidstaten van de EU een minimuminkomen vaststellen en ook toekennen, zodat iedere inwoner verzekerd is van een behoorlijke levensstandaard.

Wetten inzake een minimuminkomen maken een onmisbaar onderdeel uit van de stelsels van sociale zekerheid. Ze zijn van fundamenteel belang om de verschillende grondrechten te verwezenlijken. De meeste Lidstaten kennen een vorm van minimuminkomensregeling, maar de opzet en het beschermingsniveau ervan zijn verschillend. Het gevolg is dat mensen geen stabiele situatie en geen middelen hebben om de armoedecirkel te doorbreken (wat vaak nog door discriminatie verergerd wordt). Universele minimuminkomensregelingen zijn onmisbaar om het stigma van mensen die afhankelijk zijn van sociale uitkeringen, te verminderen en om het niet-gebruik van rechten door mensen die in armoede leven, tegen te gaan.

Aanbevelingen:

➤ Spreek af dat er een richtlijn komt over een minimuminkomen in overeenstemming met resolutie 2022/2840 (RSP) van de EU

➤ Zorg voor de totstandkoming van een minimuminkomensregeling die rekening houdt met economische, sociale en culturele factoren, zodat het multidimensionale aspect van de obstakels die een fatsoenlijke levensstandaard in de weg staan, in aanmerking genomen wordt.

U KUNT DEZE AANBEVELINGEN NU ONDERSCHRIJVEN:

HIER

U KUNT UW INSTEMMING OOK STUREN NAAR :
DELEGATION.UE@ATD-QUARTMONDE.ORG

Naam:

Functie/ organisatie:

- Ik onderschrijf de oproep van de internationale beweging ATD Vierde Wereld voor een Europa waar een ieder meetelt.

Handtekening:

Getekend op (datum), te (woonplaats).....